

HAVERSTRAATPASSAGE

Leo Nijkamp

In onze stad heeft geen straat me zo geboeid als de Haverstraat. Geen straat had zo'n eigen en enig karakter. Nergens heb ik me meer kind van deze stad gevoeld als in de Haverstraat. Zo zong Johan Buursink de lof van wat hij de Kalverstraat van Enschede noemde, doelend op de vroeger veel geroemde winkelstraat van Amsterdam. Over de herkomst van de naam bestaat onzekerheid. Jan van Ooyik signaleert in zijn onmisbare straatnamenboekje de vermelding in Dr. Benthem's Geschiedenis van Enschede, dat omstreeks 1300 verschillende stedelingen, waaronder een zekere Haver, jaarlijks werden aangeslagen pachthoenders op te brengen. Historieschrijver Snuijff vond de Haverstraat pas voor het eerst genoemd in 1762. Deze straat met vertakking, tot de naamwijziging in Haverstraatpassage van 1967 Burgemeesterstraat geheten, behoort ongetwijfeld tot de zes oudste straten van de stadskern.

Tussen de Haverstraat en middeleeuwen, zuidelijk adellijke huis van de burggracht had een verstadsgraven en werd in overbrugd. Een deel van diende tot in het midden van de vorige eeuw, toen het waterleidingbedrijf er nog niet was, als bluswaterreservoir.

Buursink bracht de naam Haverstraat in verband met het afzetten door de boeren van haver, om deze te laten vergrutten. Naast bedrijfjes en pakhuizen waren daar namelijk grutterijen gevestigd. De stad, omringd door een uitgestrekt platteland, had lang een agrarisch karakter. Pas in het begin van deze eeuw verdwenen er de laatste boerenhuizen met een mesthoop voor de deur, zoals deze ook werden aangetroffen in de Haverstraat. Deze straat liep oorspronkelijk over de Oude Markt - waar naast textiel en huishoudelijke artikelen, vee en landbouwprodukten werden verhandeld - langs Concordia door tot aan de Bolwerkstraat. Aan de zijde van de kerk stonden bomen. Toen Enschede na de brand van 1862 tot een fabrieksstad uitgroeide, werd de Haverstraat steeds meer een gezellige winkelstraat.

*Straatnaam
als spiegel
van historie*

Langestraat lag in de van de Grote Kerk, het Heren van Enschede. De binding met de de Haverstraat de oude stadsgracht

Haverstraat richting Oude Markt ca. 1910. (foto S.H.S.E.L.)